

Z literatury.

Revue bibliographique.

Ralph C. Hawley and William Maughan: ***The Eli Whitney Forest. A Demonstration of Forestry Practice.*** New Haven, 1930. (Las Eli Whitney, jako obiekt pokazowy gospodarstwa leśnego).

Wydział Leśnictwa Uniwersytetu Yale w New Haven, Conn., jako najstarsza w Stanach Zjednoczonych wyższa uczelnia leśnicza, w piękny sposób uczciła 30-lecie swojego istnienia, wydając powyższe dzieło, poświęcone opisowi gospodarstwa w lesie Eli Whitney, będącym dla niej objektem pedagogicznym i doświadczalnym. Las ten, o ogólnej powierzchni 18.716 akrów (1 akr. = 0,404678 ha), w czym 15.919 akr. powierzchni las produkującej, nie stanowi własności uczelni, należy bowiem do prywatnej New Haven Water Company, która od 1901 r. powierzyła uczelni techniczne kierownictwo gospodarstwa, dając w zamian zato pewne prawa do prowadzenia ćwiczeń i doświadczeń. Omawiane dzieło przedstawia wszechstronny opis gospodarstwa leśnego lasu Eli Whitney, podobny do operatów urządzenia lasów, ze szczególnem jednak uwzględnieniem części hodowlanej w odniesieniu do typów drzewostanów. Liczne (56) i przepiękne fotografie, będące pewnego rodzaju dokumentami historii zagospodarowania lasu przez uczelnię, są szczególnie cenne dla obcokrajowca, któremu dają możność zapoznania się z charakterem lasu północno-amerykańskiego ze strefy lasów północnych (*Northern Forest*) obszaru lasów wschodnich albo atlantyckiego (*Eastern Forest*) północno-amerykańskiej krainy roślinności (*Septamericanum*).

J. R.

Benson H. Paul: ***The Application of Silviculture in Controlling the Specific Gravity of Wood.*** Washington, D. C., 1930. (Uwzględnienie Hodowli Lasu przy badaniach ciężaru właściwego drewna).

Na tle znanego zjawiska, że badanie drewna pod względem jego technicznych własności w najszerszym znaczeniu tego pojęcia, obejmującym własności fizyczne, mechaniczne i chemiczne, powstawało dotychczas przeważnie z inicjatywy i prowadzone na szeroką skalę przez techników dla specjalnych celów techniki, bez uwzględnienia ściślejszego pochodzenia drewna z drzewostanów tego lub innego typu, zagospodarowanych w ten lub inny sposób, omawiana praca nabiera szczególnego

znaczenia, nie tyle pod względem otrzymanych wyników, ile pod względem metodycznym z punktu ujmowania jakości drewna, jako jednego z czynników, wzgl. przejawów ogólnej biologii lasu. Metoda nie została konsekwentnie w zgodzie z zasadami biometrii lasu, przeprowadzona do końca, gdyż drzewa modelowe, z których pobierano próbki do badania, wybierane były indywidualnie z rozmaitych typów drzewostanów, których opis i historję zagospodarowania omówiono zresztą szeroko. Podobnie jest rzeczą dyskusji, czy wybór ciężaru właściwego, jako wskaźnika jakości, jakkolwiek pozostaje on w pewnej korelacji z własnościami technicznymi drewna, a przede wszystkim jego mocą, był wystarczająco umotywowany (por. badania R. Hartiga). W każdym razie omawiana praca jest jeszcze jednym dowodem, że badania technicznych własności drewna muszą być prowadzone przez leśników, o ile mają mieć naukowe znaczenie dla poznania jakości drewna, jest ona również jednym jeszcze krokiem na tej drodze.

J. R.

Jan Romaniszyn i Fryderyk Schille: **Fauna motyli Polski.** Tom I. — Prace monograficzne Komisji Fizjograficznej Polskiej Akademii Umiejętności. Tom VI. Kraków 1930. Nakładem Polskiej Akademii Umiejętności (str. 552).

Pojawienie się powyższej publikacji jest dla entomologii polskiej — śmiało powiedzieć to można — zdarzeniem epokowym. Na podstawie rozrzuconych po rozmaitych czasopismach polskich, niemieckich i rosyjskich większych i mniejszych rozprawek, zestawili autorowie kompletny katalog motyli występujących na ziemiach Rzeczypospolitej, podając dla każdego gatunku dotychczas znane miejsca występowania, opis zmienności, krótkie dane o biologji. Obecnie opublikowana część I dotyczy tylko t. zw. motyli większych i obejmuje 1.206 gatunków tychże znanych pewnie z ziem polskich oraz kilka gatunków wątpliwych. Znajdująca się pod prasą część II, obejmująca t. zw. motyle mniejsze, okaże się prawdopodobnie w najbliższych kilku miesiącach.

Zarówno dla entomologa lasowego, jak i dla amatora zbieracza, powyższy katalog, będzie należeć do niezbędnych podręczników w jego bibliotece, oszczędzając im długich i znużających poszukiwań po literaturze.

R. Kuntze.

Juljusz Frydrychiewicz: **Arsenoborutol i szkodniki gryzące.** Rocznik nauk rolniczych i leśnych. Tom XXIII. 1930.

Autor wykonał szereg doświadczeń laboratoryjnych nad truciem szkodników, między innymi również Barczatki sosnowki i Propocha cetyniaka, zapomocą preparatu arsenowego „Arsenoborutol“, wyrabianego w Zbierzu. Stwierdza dodatni wynik doświadczeń, które uwzględniały specjalnie wpływ % stężenia trucizny, wieku gąsienic oraz również oddziaływanie kontaktowe. Pod koniec podkreśla słusznie konieczność uzupełniania doświadczeń laboratoryjnych doświadczeniami w wolnej przyrodzie, które dopiero mogą ostatecznie zawyrokować o praktycznej wartości danej trucizny.

Autor przeoczył rozprawę E. Czerwińskiego o próbach trucia Propocha cetyniaka różnymi truciznami arsenowymi, a również Arsenoburotolem (Sylwancha cetyniaka z Niemiec, i to w roku masowego pojawu tego szkodnika w kilku województwach w Polsce. Nie ulega chyba wątpliwości, że takie postąpienie rzuca zagranicą dziwne oświetlenie na stan entomologii lasowej w Polsce.

R. Kuntze.